

Strålende måneskinn

Adjágas
«Mánu Rávdnji»
Trust Me Records

Det er lenge siden J.A. Friis reiste rundt i det han kalte Lappland og beskrev samenes frie tilværelse under stjernene, i tråd med Rousseaus idealiserende tankegods. Hadde han hørt duoen Adjágas, hadde han skjønnet at hans beskrivelser, negativt toneangivende for den gjengse oppfatningen av samisk kultur i over et århundre, burde vært langt mer nyanserte enn hans utgangspunkt var. Når Adjágas nå utgir sin andre plate, beviser de nok en gang hvor godt egnet den moderniserte joiken og samiske grunntonen er til å formidle den samiske kulturen både i tradisjonell forstand, og for vår tid.

«Mánu Rávdnji» betyr ifølge bandet selv «månestrøm», men er i denne sammenhengen vel så mye en indre tilstand eller forflytting mellom tid og rom, som det er en forsøksvis visuell betegnelse av måneskinnet og dets påvirkning på sansene og følelseskastene. I en låt som «Ih Goh Gáarkah», platens kanskje mest intense og fengslende, påpeker de hvor langt de har kommet fra sitt opprinnelige ståsted, men minner om at det er forfedrenes blod som renner gjennom årene. Vær dine forfedre, er oppfordringen, og dette udefinerbare gapet mellom opphav og nåtidig ståsted former så spenningene på en imponerende, energifull og konseptuell måte. Stemmene skinner, joiken er uangripelig meningsmettet og helheten borger for kvalitet fra ende til annen.

Adjágas består av sørsamene Lawra Somby (28) og Sara Marielle Gaup (26), som debuterte i 2005 med et selvtitulert album som fikk mer oppmerksomhet internasjonalt enn her i Norge. Slik er det gjerne, men platen «Mánu Rávdnji» er imidlertid av en slik støpning at den sporenstreaks bør bli kanonisert som en av årets lysende utgivelser – og noe langt mer enn en Sigur Ros-slekting. Platen fungerer dessuten på flere plan, alt ettersom man setter seg inn i joikens og tekstenes symbolikk, eller bare nyter musikkens sfæriske og selvlysende vakre formspråk. Nå tillegges produsentene Håkon Gebhardt (tidligere Motorpsycho) og Andreas Mjøs duoen lydbylde enda mer tyngde, og en råskap som fungerer som kontrast til det atmosfæriske. «Mánu Rávdnji» blir dermed et

på alle vis stjerneklart album fra en u sed vanlig talentfull duo.

MODE
STEINKJER

Woody Guthrie med gitaren som truet med å ta livet av høyreekstremismen i USA. Dessverre døde Guthrie allerede i 1967.

Livet i en koffert

LYDHØRT

Alt vi kjenner som moderne folkesang i popmusikken begynner med Woody Guthrie. Det vil si, det begynner nok med alle de gamle bluesmennene også, men Woody Guthrie populariserte og politiserte den folkelige tradisjonen i USA for 70 år siden. Åge Aleksandersen forteller at de første platene han spilte var med Woody Guthrie og Chuck Berry. Han var en stort forbilde for hele det norske visemiljøet med Lillebjørn Nilsen i spissen. Og hør om ikke Øystein Sundes «Jaktprat» er en utgave at Guthries «Talking Dust Bowl Blues»...

– Å høre disse sangene fikk det til å gå rundt for meg, skriver Bob Dylan i sine «Memoarer del I». Dylan bestemte seg fort for å bli Woody Guthries fremste disippel. Han hadde et sånt godt grep om alt. Han var så poetisk og tøff og rytmisk. Intensiteten var stor, og stemmen som en stilledd, skriver Dylan.

Her forteller han også om en reise til Woody Guthries hus, på leting etter sanger som ingen hadde hørt før. Han fant dem ikke. Men Woody Guthrie lagde uendelig mange sanger. De fleste bare forsvant. Det dukket senere opp en lang rekke tekster, som Guthries enke lot Billy Bragg og Wilco lage melodier til. Det er vel flere som kjenner til dette «Mermaid Avenue»-prosjektet enn det er som har Woody Guthries egne innspillinger. Her kommer en god anledning til å gjøre noe med dette.

Woody Guthrie var løsarbeider fra 14-årsalderen. Han begynte å spille for småpenger på gata og på kafeer i hjembyen Okemah i Oklahoma. Under den store depresjonen på 30-tallet flyttet han til Texas og stiftet familie. For en forsørger var dette intet

blivende sted. «Dust Bowl Blues» het det første ordentlige albumet han lagde. «My Dusty Road» heter den nye samlingen. De viser til sandstormene som feide over Texas etter lang tids ekstrem tørke, ødela alle avlinger, og hele arbeidsmarkedet. Les også John Steinbecks «Grapes Of Wrath». Woody Guthrie skrev noen av de mest kjente sangene sine etter å ha sett filmen i 1940.

Woody Guthrie dro videre til California. Han gikk, han hoppet på tog, han opplevde Amerika på nært hold. «Det krevde ikke 60 mann å få Woody Guthrie på veien». Utsagnet dukket opp i forbindelse med en av turneene til The Rolling Stones tidlig på 70-tallet, da rockekonsserter virkelig begynte å bli store. Siden tenker jeg på det hver gang vi skal bli imponert over hvor mange trailere og tonn utstyr de største artistene tar med seg ut på veien. Stones var oppe i et mannskap på

Woody Guthrie
«My Dusty Road»
Rounder/
Universal

ROCKMUSEET

SLADE SOM SKINHEADS

Da Slade ga ut singelen «Wild Winds Are Blowing», for 40 år siden, sto de fram som skinheads. De ble ikke et av 70-tallets mest populære band før de lot håret gro. Neste uke spiller Slade igjen i Oslo, men sangeren Noddy Holder er ikke lenger med. Vi er ikke sikre på hvor mye hår som er med lenger heller. Søk på YouTube: slade, 1969